

Ministru kabinets

Latvijas finanšu sektora jaunumi

Nr. 18, 2019. gada 4. novembris

Santa Purgaile
FKTK priekšsēdētāja

FKTK paziņojums

Kā jaunajai Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) vadītājai man ir liels pagodinājums pievienoties pieredzējušu profesionāļu komandai, lai īstenotu neatkarīga finanšu uzrauga paplašinātās pilnvaras, ko man piešķīrusi LR Saeima un Ministru kabinets.

Mēs turpināsim stingri īstenot starptautisko institūciju – tostarp MONEYVAL un FATF – ieteikumus un uzlabosim dialogu ar starptautiskajiem partneriem, lai parādītu būtiskos pasākumus, kas veikti Latvijas finanšu sektora attīstības veicināšanai.

FKTK jau ir paveikusi lielu darbu, lai stiprinātu finanšu iestāžu uzraudzību, tostarp uzlabojot iekšējās kontroles sistēmas un ieviešot risku mazināšanas pasākumus. Tā rezultātā finanšu tirgus dalībnieku sektorā ir ievērojami samazināties paaugstināta riska klientu skaits. Turklāt paveiktais darbs ir konsekvents un padarītais saglabāsies.

FKTK ir cieši apņēmusies ar iekļaujoša dialoga palīdzību sniegt norādījumus un atbalstu visiem finanšu tirgus dalībniekiem, kā arī nepieciešamības gadījumā nodrošināt to darbības atbilstību prudenciālo un AML prasību ievērošanā.

LR Saeima 24. oktobrī iecēla Santu Purgaili Finanšu un kapitāla tirgus komisijas priekšsēdētājas amatā.

Šajā izdevumā

- FKTK aptur finanšu pakalpojumu sniegšanu AS "PNB Banka"
- Finanšu izlūkošanas dienesti (FID) no visas Eiropas tiekas Rīgā, lai piedalītos Starptautiskajā finanšu izlūkošanas dienestu darba grupā
- "S&P Global Ratings" un "Fitch" saglabā Latvijas kredītreitingu "A" un "A-" līmenī ar stabilu nākotnes novērtējumu
- 2019. gada deviņos mēnešos FID iesaldējis noziedzīgi iegūtus līdzekļus 212,5 miljonu eiro apmērā, kas ir par 2,8 reizēm vairāk nekā attiecīgajā 2018. gada periodā
- 2019. gada astoņos mēnešos dubultojies tiesai nodoto lietu skaits par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, salīdzinot ar līdzvērtīgu periodu 2018. gadā
- FKTK piemēro 1 miljonu eiro sodu AS "PrivatBank" un nosaka vairākus tiesiskos pienākumus
- Valsts ieņēmumu dienests piemēro sankcijas, nosakot soda naudas 301 675 eiro apmērā

Pārmaiņas finanšu sektorā

Finanšu ministrs informē ASV stratēģiskos sadarbības partnerus par paveikto finanšu sektora reformas ieviešanā

No 14. līdz 20. oktobrim LR finanšu ministrs Jānis Reirs piedalījās Pasaules Bankas Grupas (PBG) un Starptautiskā Valūtas fonda (SVF) pilnvarnieku pavasara sanāksmē Vašingtonā, ASV. Darba vizītes ietvaros Jānis Reirs tikās ar ASV Valsts kases, PBG un SVF pārstāvjiem, lai detalizēti iepazīstinātu ar finanšu sektora kontroles reformas ieviešanu Latvijā.

“Naudas atmazgāšanas risku mazināšana un kontrole, kā arī finanšu noziegumu novēršana ir Latvijas valdības augstākā politiskā prioritāte pašlaik un arī pārskatāmā nākotnē,” norādīja ministrs.

Uzzināt vairāk

FKTK aptur finanšu pakalpojumu sniegšanu AS “PNB Banka”

2019. gada 15. augustā Eiropas Centrālā banka (ECB) kā AS “PNB Banka” tiešais uzraugs pieņēma lēmumu atzīt to par tādu finanšu iestādi, kas ir nonākusi vai nonāks finanšu grūtībās. Savukārt Eiropas Vienotā noregulējuma valde (SRB) nolēma neveikt AS “PNB Banka” noregulējumu. Ņemot vērā minēto un rūpējoties par “PNB Banka” klientu noguldījumu aizsardzību, Finanšu un kapitāla tirgus komisija (FKTK) ārkārtas sēdē pieņēma lēmumu apturēt finanšu pakalpojumu sniegšanu AS “PNB Banka” un lēma par noguldījumu nepieejamību.

Uzzināt vairāk

Finanšu izlūkošanas dienesti uzlabo sadarbību

Oktobrī Finanšu izlūkošanas dienesti (FID) no visas Eiropas (tostarp arī “Egmont Group” pārstāvji) tikās Rīgā starptautiskā finanšu izlūkošanas dienestu darba grupā, lai koncentrētos uz nelegālu līdzekļu plūsmu izpēti reģionā. Darba grupu izveidoja un tās darbu vada Latvijas Finanšu izlūkošanas dienests.

“Mūsdienu pasaulē visi esam savstarpēji saistīti, tāpēc efektīva un koordinēta partneru sadarbība ekonomisko noziegumu apkarošanā ir svarīgāka nekā agrāk. Informācijas un izlūkošanas datu apmaiņa ir priekšnoteikums kompleksas finanšu darījumu analīzes veikšanai. Esmu pārliecināta, ka nepieciešams pastāvīgi uzlabot, pielāgot un radīt jaunus instrumentus, lai nodrošinātu finanšu sistēmu aizsardzību pret jebkādiem iespējamiem apdraudējumiem,” uzsver FID vadītāja Latvijā Ilze Znotiņa.

“Egmont Group” atbalsta iniciatīvas, kas saistītas ar starptautiskās sadarbības veicināšanu un atzīst, ka finanšu izlūkošanas datu kopīgošana ir viens no stūrakmeņiem sekmīgai cīņai pret nelegāli iegūto līdzekļu legalizāciju un terorisma finansēšanu.

Latvijas progresa ziņojums par MONEYVAL uzrāda būtiskas izmaiņas finanšu sektorā

30. augustā Latvija iesniedza progresa ziņojumu par MONEYVAL 5. kārtas novērtēšanā iekļauto rekomendāciju izpildi Latvijas Nelegāli iegūto līdzekļu legalizēšanas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas (NILLTPFN) sistēmas uzlabošanai ar detalizētu izklāstu par līdzatbildīgo institūciju, īpaši Latvijas valdības un Saeimas, darba rezultātiem.

2018. gada oktobrī Latvijas valdība pieņēma rīcības plānu MONEYVAL rekomendāciju izpildei, kam sekoja 2019. gada februārī pieņemtais ambiciozais, bet vienlaikus nepieciešamais plāns par finanšu sektora "kapitālo remontu", kura mērķis ir stiprināt finanšu sektora regulatoru un tā spējas cīnīties pret finanšu noziegumiem, kā arī uzlabot koordināciju ar partneriem efektīvu rezultātu sasniegšanai.

Vienlaikus ir pārskatīts Finanšu sektora attīstības plāns, lai novērstu ar NILLTPFN saistītos riskus un nepilnības.

[Uzzināt vairāk](#)

FKTK publicē finanšu un kapitāla tirgus apskatu par 2019. gada 2. ceturksni

2019. gada 2. ceturksnī ārvalstu klientu noguldījumu apmērs saglabājās praktiski nemainīgs (pieauga par 0,3% jeb 13 milj. eiro). Būtiski pieauga ES valstu klientu noguldījumu apjoms par 159 milj. eiro, savukārt ne-ES valstu klientu noguldījumi turpināja sarukt par 146 milj. eiro un arvien samazinājās arī to īpatsvars kopējos noguldījumos – no 9,3% līdz 8,4%.

"S&P Global Ratings" apstiprina Latvijas kredītreitinga novērtējumu

20. septembrī starptautiskā kredītreitingu aģentūra "S&P Global Ratings" paziņoja par Latvijas kredītreitinga saglabāšanu "A" līmenī ar stabilu nākotnes novērtējumu.

"S&P" norāda, ka Latvija ir panākusi būtisku progresu naudas atmazgāšanas un finanšu noziegumu novēršanas jomā, finanšu sektora uzraudzības stiprināšanā, nerezidentu noguldījumu samazināšanā un uzsāktas visaptverošas finanšu sektora reformas.

[Uzzināt vairāk](#)

Kredītreitingu aģentūra "Fitch" apstiprina Latvijas kredītreitinga novērtējumu

11. oktobrī starptautiskā kredītreitingu aģentūra "Fitch" paziņoja par Latvijas kredītreitinga apstiprināšanu esošajā "A-" līmenī, nosakot stabilu nākotnes novērtējumu.

"Fitch" atzinīgi novērtēja veiktos pasākumus noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanā, finanšu sektora uzraudzības stiprināšanā, kā arī izmaiņas banku biznesa modeļos.

[Uzzināt vairāk](#)

NILLTPFN risku pārvaldība un darbības atbilstība

FID darbības rezultāti šī gada pirmajos deviņos mēnešos liecina par pārmaiņām finanšu nozarē

Šī gada pirmajos deviņos mēnešos Finanšu izlūkošanas dienests izdevis 266 iesaldēšanas rīkojumus, kopumā iesaldējot līdzekļus 212,5 miljonu eiro apmērā, kas ir par 2,8 reizēm (jeb 137,5 miljoniem eiro) vairāk nekā 2018. gada attiecīgajā periodā.

FID tiesībsargājošajām iestādēm nosūtījis 153 materiālus turpmākai izmeklēšanai, kas ir par 12% vairāk nekā 2018. gada deviņos mēnešos. 88 gadījumos atbildīgās institūcijas ierosinājušas kriminālprocesus, no kuriem 55% ir kriminālprocesi par autonomiem noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas nodarījumiem. Tāpat FID saņēmis 516 pieprasījumus no ārvalstu FID un nosūtījis 627 pieprasījumus ārvalstu FID.

[Uzzināt vairāk](#)

Dubultojies tiesai nodoto lietu skaits par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu

2019. gada pirmajos astoņos mēnešos būtiski pieaudzis tiesai nodoto lietu skaits par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanu, sastādot 45 krimināllietas (pieaugums no 23 krimināllietām 2018. gadā).

“Tā kā noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas apkarošana ir noteikta par prioritāti, darbs ir nesis arī rezultātu uzlabošanos. Krimināllietu pirmstiesas izmeklēšanas efektivitāti uzlabojuši arī īstenotie pasākumi - specializētie mācību pasākumi un aktīvā iesaiste vadlīniju izstrādē būtiski uzlabojusi un vienādojusi izmeklētāju un prokuroru izpratni par pierādījumu izmantošanu un jaunākā tiesiskā regulējuma piemērošanu,” norāda ģenerālprokurors Ēriks Kalnmeiers.

Valsts drošības dienests izstrādājis Terorisma finansēšanas novēršanas stratēģiju

Valsts drošības dienests (VDD) ir izstrādājis Terorisma finansēšanas novēršanas stratēģiju 2019.- 2021. gadam, kuras mērķis ir pilnveidot terorisma finansēšanas novēršanas sistēmu valstī, vienlaikus uzlabojot Latvijas reputāciju starptautiskajos finanšu tirgos.

Stratēģijā ir raksturota terorisma draudu situācija Latvijā un citās pasaules valstīs, kā arī definēti vienoti terorisma finansēšanas novēršanas stratēģiskie pamatprincipi. Šie pamatprincipi palīdzēs nodrošināt efektīvu terorisma finansēšanas novēršanas sistēmu Latvijā, mazinot terorisma finansēšanas riskus, un attīstīt koordinētu un efektīvu terorisma finansēšanas novēršanā iesaistīto institūciju sadarbību.

[Uzzināt vairāk](#)

FKTK informē bankas par labāko praksi patiesā labuma guvēju noskaidrošanā

Saskaņā ar MONEYVAL rekomendācijām, kas paredz uzlabot normatīvo aktu par patiesā labuma guvēja (PLG) identifikācijas un atbilstības pārbaudes izpratni un piemērošanu finanšu un kapitāla tirgus dalībniekiem, Finanšu un kapitāla tirgus komisija (FKTK) ir veikusi 15 banku un piecu ES dalībvalstu banku filiāļu, kas veic darbību Latvijas Republikā, izstrādāto iekšējo normatīvo dokumentu izpēti.

FKTK ir sagatavojusi un nosūtījusi bankām labākās prakses vadlīnijas par PLG noskaidrošanu un pārliecināšanos par noskaidrotā PLG atbilstību, kā arī norādījusi jomas, kurās nepieciešami uzlabojumi. Papildus ir sagatavots skaidrojums par Latvijas Republikas normatīvo aktu piemērošanu, analizējot identificētās problēmas tiesību aktu piemērošanā, veicot PLG noskaidrošanu un atbilstības pārbaudi.

[Uzzināt vairāk](#)

FKTK piemēro 1 miljonu eiro sodu AS “PrivatBank”

13. septembrī Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK) padome pieņēma lēmumu piemērot soda naudu AS "PrivatBank" 1 019 319 eiro apmērā par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma

un proliferācijas finansēšanas novēršanas (NILLTPFN) normatīvo aktu prasību pārkāpumiem. Bankai noteikti arī vairāki tiesiskie pienākumi, tostarp noteiktajā termiņā ir jāiesniedz FKTK izvērtēšanai pasākumu plāns konstatēto pārkāpumu un trūkumu novēršanai un jāveic iekšējās kontroles sistēmas neatkarīgs izvērtējums.

[Uzzināt vairāk](#)

Valsts ieņēmumu dienests piemēro sankcijas un soda naudas

2019. gada deviņu mēnešu laikā Valsts ieņēmumu dienests (VID) pieņēmis 155 lēmumus par sankciju piemērošanu par Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likumā noteikto prasību neievērošanu. 152 gadījumos pieņemti lēmumi par soda naudas piemērošanu 222 565 eiro apmērā.

Par VID prasības neievērošanu nodrošināt pārbaudes veikšanu un uzrādīt pieprasītos dokumentus pieņemti 24 lēmumi par soda naudas piemērošanu 79 110 eiro apmērā.

Darbu uzsāk Sankciju koordinācijas padome

21. augustā notika pirmā Sankciju koordinācijas padomes sēde, kuru atklāja Ārlietu ministrijas valsts sekretārs Andris Pelšs, uzsverot, ka sankciju aktualitāte strauji pieaug starptautiskajās attiecībās. Sankcijas kā ārpolitikas instruments ir arī Latvijas interesēs, lai veicinātu drošību pasaulē.

Šajā sēdē tika izveidota Sankciju koordinācijas padomes darba grupa, lai veicinātu atbildīgo institūciju sadarbību un koordinētu rīcību konkrētu sankciju pārkāpumu gadījumos, īpaši masu iznīcināšanas ieroču finansēšanas novēršanas un terorisma finansēšanas novēršanas jomās, ņemot vērā MONEYVAL rekomendācijas.

[Uzzināt vairāk](#)

14. oktobrī norisinājās otrā Sankciju koordinācijas padomes sēde, kuras laikā apsprieda jautājumus par Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likuma un ASV Ārvalstu aktīvu kontroles biroja (OFAC) sankciju piemērošanu. Ārlietu ministrija iepazīstināja ar iniciatīvu izveidot ministrijas mājaslapā sadaļu, kurā tiks ievietoti visu iesaistīto institūciju publiski pieejamie materiāli sankciju jomā. Tāpat padome izstrādās informatīvus materiālus, kuros skaidros Starptautisko un Latvijas Republikas nacionālo sankciju likumā iekļauto ziņošanas pienākumu.

[Uzzināt vairāk](#)

FID semināros informē par noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas risku novērtējumiem

Lai uzlabotu informācijas apriti, FID ciešā sadarbībā ar uzraudzības un kontroles institūcijām rīko seminārus NILLTPFN likuma subjektiem. Semināri sniedz detalizētu informāciju par 2019. gadā izstrādātajiem Latvijas NILLTPFN risku novērtējumiem. Pirmais seminārs bija zvērinātiem notāriem sadarbībā ar Latvijas Zvērinātu notāru padomi. Oktobrī notikuši jau seši semināri – ārpakalpojuma grāmatvežiem, nodokļu konsultantiem un neatkarīgiem juridisko pakalpojumu sniedzējiem sadarbībā ar Valsts ieņēmumu dienestu, personām, kas darbojas mākslas un antikvāro priekšmetu apritē sadarbībā ar Nacionālā kultūras mantojuma pārvaldi, patērētāju kreditētājiem sadarbībā ar Patērētāju tiesību aizsardzības centru, izložu un azartspēļu organizētājiem sadarbībā ar Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekciju un kapitālsabiedrībām, kuras nodarbojas ar ārvalstu valūtas skaidrās naudas pirkšanu un pārdošanu sadarbībā ar Latvijas Banku.

[Uzzināt vairāk](#)

FID uzsāk izglītojošu akciju

FID oktobrī rīkoja izglītojošu akciju "Zini naudas li(i)kumus!", lai informētu uzņēmējus un sabiedrību par izvairīšanos no iesaistīšanās finanšu un ekonomiskajos noziegumos, kā arī pareizu rīcību dažādās ar ekonomiskiem noziegumiem saistītās situācijās.

[Uzzināt vairāk](#)

Ārlietu ministrija rīko semināru par jaunumiem sankciju piemērošanā

27. septembra seminārā Ārlietu ministrijas eksperti sniedza informāciju par Latvijā aktuāliem sankciju režīmu veidiem un jaunumiem sankciju piemērošanā, kā arī iepazīstināja ar grozījumiem tiesību aktos saistībā ar MONEYVAL rekomendāciju ieviešanu.

Semināru apmeklēja 100 eksperti no Latvijas finanšu institūcijām un uzņēmumiem, kā arī Valsts policijas un Ģenerālprokuratūras amatpersonas.

[Uzzināt vairāk](#)

Finanšu nozares asociācija rīko diskusiju par publisko un privāto partnerību finanšu noziegumu apkarošanā

2019. gada augustā Finanšu nozares asociācija sadarbībā ar RUSI (Royal United Services Institute) rīkoja diskusiju par labāko starptautisko praksi par brīvprātīgas informācijas apmaiņas sadarbības platformām.

Diskusijas laikā tika apspriesta Latvijas un starptautiskā pieredze par publisko un privāto sadarbību finanšu noziegumu apkarošanā.

Pasākumā piedalījās vairāk kā piecdesmit augsta līmeņa eksperti un iestāžu vadītāji no Finanšu un kapitāla tirgus komisijas (FKTK), Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB), Valsts ieņēmumu dienesta (VID) un Finanšu izlūkošanas dienesta (FID), kā arī Iekšlietu ministrijas vadība, Finanšu ministrijas amatpersonas, pārstāvji no Ģenerālprokuratūras un Valsts policijas un vairāku finanšu iestāžu atbildīgie valdes locekļi. Dalībnieku vidū bija arī starptautiskie eksperti no "Refinitiv" un "RUSI": Jans Pēsons-Trigedsons (Jan Persson – Tryggedsson) un Niks Dž. Maksvels (Nick J. Maxwell).

[Uzzināt vairāk](#)

Finanšu sektora attīstība

Finanšu nozares asociācijas Padomei jauna vadība

Finanšu nozares asociācijas darbu pārraugošās Padomes priekšsēdētāja amatā ievēlēta AS "SEB banka" valdes priekšsēdētāja Ieva Tetere. Par priekšsēdētāja vietnieku kļuvis AS „Swedbank” valdes priekšsēdētājs Reinis Rubenis.

Līdz ar šīm izmaiņām Asociācija uzsākusi praksi par Padomes vadības ikgadēju rotāciju, tādējādi turpinot ievērot labas pārvaldības augstākos standartus.

[Uzzināt vairāk](#)

Naudas viltojumu skaits būtiski samazinājies

2019. gada 1. pusgadā, salīdzinot ar 2018. gada 1. pusgadu, viltoto banknošu un monētu skaits Latvijā samazinājies par 22%. Nodarītie finanšu zaudējumi samazinājušies par 20% līdz 32,3 tūkstošiem eiro (2018. gada 1. pusgadā zaudējumi sastādīja 40,5 tūkstošus eiro). Latvija ir starp tām eiro zonas valstīm, kurās ir vismazākais viltojumu skaits, rēķinot uz 1 iedzīvotāju.

Zibmaksājumu apjoms sasniedzis 1,3 miljardus eiro

Jaunākais Latvijas Bankas “**Maksājumu radars**” liecina, ka līdz augusta beigām kopumā veikti vairāk nekā 6,5 miljoni zibmaksājumu aptuveni 1,3 mljrd. eiro apjomā.

Latvijas Bankas padome ir pieņēmusi vairākus normatīvos aktus, paplašinot zibmaksājumu iespējas inovatīvu finanšu pakalpojumu nodrošināšanā.

Uzzināt vairāk

“Blackstone” noslēdz vienu miljardu eiro vērtu “Luminor” vairākuma akciju iegādes darījumu

2019. gada septembra beigās tika noslēgts 60% “Luminor” vairākuma akciju iegādes darījums, ko veicis investīciju fondu konsorcijs “Blackstone” vadībā. Bankas līdzšinējie īpašnieki, “Nordea Bank Abp” (“Nordea”) un “DNB BANK ASA” (“DNB”), katrs saglabās 20% “Luminor” akcijas.

Uzzināt vairāk

Contributing Institutions

Ministru kabinets

Valsts kanceleja

Finanšu ministrija

Ārlietu ministrija

Iekšlietu ministrija

Latvijas Republikas
Uzņēmumu reģistrs

Finanšu izlūkošanas
dienests

Valsts ieņēmumu
dienests

Visu ziņu arhīvs pieejams šeit